

Tiedoksi merkittävät asiat

MH § 156

Maakuntahallituksen tietoon saatetaan seuraava asia:

1) Eduskuntaryhmille osoitettu aloite Maitotierahasta

"Me allekirjoittaneet MTK-liitot, maakuntaliitot ja maidonhankinta-osuuskunnat esitämme kohteliaimmin alla olevan aloitteen maitotierahasta alemman asteen tieverkoston kunnostamiseen maidonkeräilyn turvaamiseksi.

Suomen tieverkko

Suomen maantieverkon laajuus on runsaat 78 000 km. Maantiestöstä 51 000 km on päällystettyjä teitä ja loput n. 27 000 km on sorapintaisia. Kunnossapidon painopiste on vahvasti vilkasliikenteisimmällä päällystetyllä tieverkolla, jonka kunto pyritään pitämään valtakunnallisten linjausten mukaisesti nykytasolla. Tämän ns. keskeisen tieverkon osuus koko maantiestöstä on n. 17 %. Muun tieverkon kunnan annetaan joustaa, mikä käytännössä tarkoittaa päätieverkon ulkopuolisen tiestön kunnan heikkenemistä. Nopeimmin vaikutukset ovat näkyneet vähäliikenteisellä päällystetyllä maantieverkolla.

Valtionavustuskelpoisia yksityisteitä on yhteensä noin 55 000 km. Avustusta voidaan myöntää pysyvän asutuksen pääsyteille ja liikenteellisesti merkittävälle yksityisteille. Yksityisteiden parantamiseen käytettävät valtionavustukset ovat pudonneet kolmasosaan vuoden 2010 tasosta.

Elintarviketuotannon kuljetustarpeet

Maatalous muodostaa elintarviketalouden perustan Suomessa. Suurin osa kulutetuista elintarvikkeista on alkuperältään kotimaisia. Maatalous työllistää yhdessä muun elintarvikeketjun kanssa suoraan tai välillisesti yli 300 000 suomalaista.

Maidontuotanto on maataloutemme merkittävin tuotantosuunta. Huomattava osa tuotannosta on sijoittunut pohjalaismaakuntiin ja Itä-Suomeen. Maidontuotannossa vallitsee sama kehityssuunta kuin muussakin maataloudessa, eli tilojen määrä vähentyy ja tilakoot kasvavat. Suomen 8 800 maitotilaa toimittavat meijereihin yhteensä n. 2 200 miljoonaa litraa maitoa, jonka keräilykustannukseksi arvioidaan n. 53 milj. € vuodessa. Suurin maidonjalostaja Valio on myös Suomen suurin kuluttajatuotteita vievä yritys. Valion osuus koko Suomen elintarvikeviennistä on noin 40 %.

Elintarviketuotannon kuljetusten kannalta vähäliikenteisellä maantieverkolla ja yksityistiestöllä on erittäin suuri merkitys. Päätieverkon ulkopuolinen tiestö on keskeisessä roolissa myös mm. metsäteollisuuden, kaivosteollisuuden ja energiantuotannon kuljetuksille.

Tiestön huonosta kunnosta aiheutuvat häiriöt heijastuvat elintarvikkeiden tuotantoprosesseihin ja niihin varautuminen aiheuttaa lisäkustannuksia. Maatalouden yhä raskaammat kuljetukset ja kuljetusten ympärivuotisuus ja -vuorokautisuus edellyttävät vähäliikenteiseltä tiestöltä huomattavasti nykyistä parempaa kuntoa. Huonokuntoinen tiestö heikentää myös liikenneturvallisuutta ja lisää kuljetuskaluston vaurioitumisriskiä.

Esitys

Me allekirjoittaneet esitämme, että perusväyläpidon momentin rahoitus palautetaan v. 2010 tasolle ja lisäksi osoitetaan 20 miljoonan euron vuosittainen lisäys kolmen vuoden ajaksi. Lisäys kohdistetaan vähäliikenteisen päällystetyn tieverkon ja soratiestön ylläpitoon, ja rahoituksen alueellinen jako tehdään maakuntien maidontuotantomäärien suhteessa.

Yksityisteiden valtionavustus yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen palautetaan n. 15 miljoonaan euroon vuodessa.

Vaikutukset

Vähäliikenteisen maantiestön ja yksityistieverkon kunnosta huolehtiminen on välttämätöntä elintarviketuotannon toimintavarmuuden turvaamiseksi. Hyväkuntoinen tiestö vähentää aikakustannuksia, tehostaa tuotantoa sekä parantaa huomattavasti kuljetusten ennakoitavuutta, sujuvuutta ja turvallisuutta. Lisäksi kuljetus- ja korjuukaluston uusimiskierto pitenee ja huoltotarve vähenee.

Perusväyläpidon kohdennetulla lisärahoituksella pystytään pysäyttämään elintarviketuotannon kannalta merkittävimpien teiden kunnan heikkeneminen, vaikka kokonaisuudessaan vähäliikenteisen maantieverkon kunto huononee edelleen. Lisärahoituksen suorat laskennalliset työllisyysvaikutukset ovat n. 320 htv vuodessa.

Yksityisteiden valtionavustukset aktivoivat vastaavan määrän yksityistä ja kuntien rahoitusta teiden perusparannukseen 50 % tukitasolla. Avustustason palauttaminen 15 miljoonaan euroon vuodessa mahdollistaisi yksityisteiden kunnostuksia noin 1 500 km vuosittain. Syntyvien n. 30 miljoonan euron korjausinvestointien laskennallinen työllisyysvaikutus olisi noin 500 htv vuodessa.

Kunnioitavasti

Helsingissä 10.12.2014

MTK-Etelä- Pohjanmaa, MTK-Keski-Pohjanmaa, MTK-Pohjois-Suo-

mi, MTK-Pohjois-Savo, MTK-Keski-Suomi, MTK-Pohjois-Karjala,
MTK-Etelä-Savo

Puolesta
Jari Kauhanen
Toiminnanjohtaja
MTK-Pohjois-Savo

Osuuskunta ItäMaito, Osuuskunta Maitosuomi, Osuuskunta Pohjo-
lan Maito

Puolesta
Ilpo Lukkarinen
Toimitusjohtaja
ItäMaito

Etelä-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaa liitto, Pohjois-Pohjan-
maan liitto, Kainuun liitto Pohjois-Savon liitto, Keski-Suomen liitto,
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Etelä-Savon maakuntaliitto

Puolesta
Jussi Huttunen
Maakuntajohtaja
Pohjois-Savon liitto"

Maakuntahallitus:

Merkitsi aloitteen tiedoksi.
